

ارائه مدل پیش‌بینی عملکرد خانواده بر اساس سیستم‌های مغزی رفتاری در زنان؛ نقش میانجی‌گر طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با رویکرد مدل‌یابی معادلات ساختاری

سارا سجادی‌فر^۱، سیمین‌دخت رضاخانی^۲، معصومه بهبودی^۳

تاریخ دریافت ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ تاریخ پذیرش ۱۴۰۲/۰۳/۲۸

چکیده

پیش‌زمینه و هدف: عملکرد خانواده، یکی از شاخص‌های مهم تضمین‌کننده سلامت و عدم سلامت روانی خانواده و اعضای آن است. لذا این پژوهش باهدف، ارائه مدل پیش‌بینی عملکرد خانواده بر اساس سیستم‌های مغزی رفتاری در زنان؛ نقش میانجی‌گر طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با رویکرد مدل‌یابی معادلات ساختاری انجام شد.

مواد و روش کار: پژوهش کنونی توصیفی از نوع همبستگی و بر اساس معادلات ساختاری بود. جامعه آماری در این پژوهش کلیه زنان متأهل بودند که در ماه‌های تیر تا آبان ۱۳۹۸ به فرهنگ‌سراهای منطقه ۱ شهر تهران مراجعه کرده بودند. تعداد ۳۲۴ زن متأهل از بین جامعه با توجه به متغیرهای پژوهش و با استفاده از نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و به پرسشنامه‌های کارکرد خانواده اپشتین، بالدوین و بیشاپ (۲۰۰۳)، فرم کوتاه پرسشنامه طرح‌واره یانگ (۲۰۰۵) و مقیاس سیستم فعال‌ساز و بازداری رفتاری کارور و وایت (۱۹۹۴) پاسخ دادند. داده‌ها بر اساس معادلات ساختاری با نرم‌افزار SPSS و AMOS نسخه ۲۴ و با استفاده از عامل تورم واریانس و ضریب تحمل و سطح معنی‌داری $P < 0/05$ تجزیه و تحلیل آماری شدند.

یافته‌ها: تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از مدل‌یابی معادلات ساختاری نشان داد ضرایب رگرسیون بین سیستم بازداری رفتار و عملکرد خانواده منفی و معنادار بود ($\beta = -0/167, p < 0/01$). از سوی دیگر ضریب مسیر کل بین سیستم فعال‌ساز رفتار و عملکرد خانواده مثبت و در سطح معناداری $0/01$ معنادار بود ($p < 0/01$).

$\beta = 0/262$. همچنین، طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه به‌صورت منفی و معنادار عملکرد خانواده را پیش‌بینی می‌کند ($\beta = -0/381, p < 0/01$).

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد که سیستم بازداری رفتاری به‌صورت منفی و سیستم فعال‌ساز رفتار به‌صورت مثبت و معنادار عملکرد خانواده را پیش‌بینی می‌کند. طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه عملکرد خانواده را در زنان شرکت‌کننده پیش‌بینی می‌کند.

کلیدواژه‌ها: سیستم‌های مغزی رفتاری، طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، عملکرد خانواده، مدل‌یابی معادلات ساختاری

مجله مطالعات علوم پزشکی، دوره سی و چهارم، شماره سوم، ص ۱۳۸-۱۲۸، خرداد ۱۴۰۲

آدرس مکاتبه: رودهن، گروه مشاوره، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، تلفن: ۰۹۱۲۳۴۸۱۶۶۹

Email: rezakhani@riau.ac.ir

مقدمه

نسبت سلامت جامعه بیشتر تهدید شده است (۱). از نظر ستیر^۴ خانواده هسته اصلی همه نهادهای جامعه است (۲). مینوچین، در مدل ساختاری کارکرد خانواده به توصیف شش جنبه از ساختار خانواده می‌پردازد که عبارت‌اند از: ساختار خانواده، انعطاف‌پذیری، منبع، محیط زندگی، مرحله رشدی و رابطه علائم بیمار با الگوهای تعاملی خانواده که درمانگر با وارد شدن به ساختار خانواده در طول درمان به شناخت آن‌ها دست می‌یابد. این

خانواده اولین و مهم‌ترین نهاد اجتماعی است که پایه و اساس جامعه را تشکیل می‌دهد. سطح و شاخص‌های عملکرد خانواده در تحقق وظایف خویش، شاخص مناسبی جهت ارزیابی عملکرد جامعه است. هر چه خانواده دارای عملکرد خوب و سالم‌تری باشد، به همان نسبت ثبات و سلامت جامعه بیشتر تأمین شده است و برعکس هر چه خانواده از عملکرد بدتر و آشفته‌تری برخوردار باشد، به همان

^۱ دکتری مشاوره، گروه مشاوره، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران

^۲ استادیار گروه مشاوره، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران (نویسنده مسئول)

^۳ استادیار گروه مشاوره، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران

^۴ Satir

گاهی اوقات به‌عنوان نیاز به هماهنگی شناختی یاد می‌شود، یعنی حفظ دیدگاهی با ثبات درباره خود و دیگران، حتی اگر این دیدگاه نادرست یا تحریف شده باشد (۱۲). با توجه به این تعریف، طرحواره‌ها ممکن است مثبت یا منفی، سازگار یا ناسازگار باشند و در دوران کودکی یا بعدتر در زندگی تشکیل شوند (۱۳).

حال اگر طرحواره‌ها در خصوص زنان با خلق باین بررسی شود به این نتیجه می‌توان رسید که گاهی خلق افسرده هیجان‌های افراد را محکوم به طرح‌واره بی‌رمقی و بی‌حوصلگی می‌کند و باعث افت فعالیت افراد می‌شود که این موضوع در تحقیقات متعدد به اثبات رسیده است و بین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و خلق باین همبستگی مثبت و معناداری وجود داشته است (۱۴). همچنین در یک مطالعه طولی ۳ ساله پایایی نگرش‌های کزکار و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه را در افراد مبتلا به افسردگی بررسی شد. نتایج نشان داد که طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و افسردگی در طول زمان پایدار هستند و می‌تواند عامل آسیب‌پذیری باشد (۱۵).

با در نظر گرفتن اینکه تحقیقات اندکی به بررسی نقش عملکرد خانواده در مشکلات روانی، به خصوص در زنان، پرداخته است، بررسی عوامل و راهکارهای مؤثر بر کیفیت زندگی در این قشر آسیب‌پذیر ضروری می‌رسد. بدون شک، هرگونه اقدام در زمینه بهبود عملکرد خانواده در بین زنان نیازمند شناخت عوامل مؤثر بر آن است. با توجه به اینکه تاکنون پژوهشی در مورد مدل پیش‌بینی عملکرد خانواده انجام نشده و همچنین با توجه به اهمیت خانواده، یک مطالعه با هدف ارائه مدل پیش‌بینی عملکرد خانواده بر پایه سیستم‌های مغزی رفتاری در زنان، به عنوان نقش میانجی طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با رویکرد مدل‌یابی معادلات ساختاری انجام شده است.

مواد و روش‌ها

روش پژوهش حاضر توصیفی-همبستگی و از نوع مقطعی بود. جامعه آماری پژوهش تشکیل شده از تمام زنان متأهلی بود که حداقل سه سال از ازدواج آن‌ها گذشته بود و در ماه‌های تیر تا آبان ۱۳۹۸ به فرهنگ‌سراهای منطقه ۱ شهر تهران مراجعه کرده بودند. در این تحقیق، حجم نمونه با استفاده از فرمول هویت و کرامر محاسبه شد و تعداد ۳۲۴ زن متأهل به عنوان نمونه در نظر گرفته شد. روش نمونه‌گیری در دسترس بود. معیار ورود به مطالعه شامل: داشتن حداقل سه سال تجربه زندگی مشترک، داشتن حداقل

رویکرد شیوه‌های درک سیستم‌های اصلی و فرعی خانواده و مرزهای آن را نیز به درمناگر یادآور می‌شود (۳).

درواقع، خانواده همواره یکی از اصلی‌ترین عوامل محیطی مؤثر بر رشد و رفتارهای افراد به شمار می‌رود و عنصری است که می‌تواند محافظت‌کننده و یا خطرناک باشد (۴). اولسون^۱ کارکرد خانواده را به دو بعد متوازن و نامتوازن تقسیم و انعطاف‌پذیری و انسجام خانواده در یک طیف بررسی کرد (۵). شوارتز، پانتین، پرادو، سالیوان و شاپوچنیک^۲ در بررسی رابطه بین کارکرد خانواده، هویت و مشکلات رفتاری اعضای خانواده، به رابطه مستقیم و غیرمستقیم (از طریق هویت) کارکرد خانواده و مشکلات رفتاری پی بردند (۶). همچنین داج و پتیت^۳ عنوان کرده‌اند که فرآیندهای محیطی روی فرآیندهای درونی اعضا تأثیر می‌گذارند و پیش‌فرض‌های او را در رابطه با انواع مشخصی از رفتار تعدیل می‌کنند (۷).

عوامل زیستی نیز همواره به‌عنوان یکی از عوامل تعیین‌کننده رفتارهای مشکل‌زا موردتوجه پژوهشگران قرار داشته است (۸). یکی از نظریات مورد قبول حوزه ژنتیک و شخصیت در روانشناسی، نظریه سیستم‌های مغزی-رفتاری گری^۴ (۹) درباره شخصیت است که نقش ژنتیک در درگیری فرد در رفتارهای آسیب‌زا را به خوبی پیش‌بینی می‌کند. گری از شخصیت یک الگوی زیستی ارائه می‌دهد که شامل سه سیستم مغزی رفتاری است: سیستم فعال‌سازی رفتاری^۵، سیستم بازداری رفتاری^۶ و سیستم سستیز و گریز^۷.

پژوهش‌ها نقش سیستم فعال‌سازی رفتاری و سیستم بازداری رفتاری در گرایش به رفتارهای مشکل‌زا را تأیید کرده‌اند. در این رابطه پژوهش ورمیرش و همکاران^۸ (۱۰) نشان دادند که فعالیت بیشتر سیستم فعال‌سازی رفتاری با احتمال بروز رفتارهای پرخطر در افراد رابطه مستقیم دارد.

در زمینه رشد شناختی، طرح‌واره یک نقشه‌ی شناختی است که‌ی با تجارب زندگی فرد شکل گرفته‌ی و روند تفسیر اطلاعات و حل مسئله‌ی فرد را هدایت می‌کند. با این حال در روانشناسی طرحواره‌ها به‌عنوان یک اصل سازمان بخش در نظر گرفته می‌شود که برای درک تجارب زندگی فرد ضروری است (۱۱). طرحواره‌ها در اوایل زندگی شکل می‌گیرند، به حرکت خود ادامه می‌دهند و خودشان را به تجارب بعدی زندگی می‌چسبانند، حتی اگر هیچ کاربرد دیگری نداشته باشند. این مسئله همان چیزی است که از آن

⁵ Behavioral Activation System (BAS)

⁶ Behavioral Inhibition System (BIS)

⁷ Fight-Flight System (FFS)

⁸ Vermeersch, T'sjeon, Kaufman, Van Houtte

¹ Olson

² Schwartz, Pantin, Prado, Sullivan, Szapocznik

³ Dodge, Pettit

⁴ Gray's Brain-Behavioral Systems Theory

فرم کوتاه پرسشنامه طرح‌واره یانگ (SF-YSQ): این مقیاس را یانگ در سال ۱۹۹۸ ساخته است. (۱۸) این پرسشنامه دارای ۷۵ ماده است و بر پایه یافته‌های اشمیت و همکاران (۱۹۹۵) پانزده طرح‌واره غیرانطباقی اولیه را ارزیابی می‌کند. هر ماده به کمک شش گزینه درجه بندی می‌شود (یک=کاملاً درمورد من نادرست است؛ تا شش=کاملاً مرا توصیف می‌کند). نمره بالا در یک خرده مقیاس معین احتمال بیشتر وجود یک طرح‌واره غیرانطباقی را برای آن فرد نشان می‌دهد. اعتبار مقیاس به وسیله آلفای کرونباخ برای کل آزمون ۰/۹۶ و برای تمام خرده مقیاس‌ها بالاتر از ۰/۸۰ بود (۱۸). در مطالعه رسول زاده طباطبایی و اصفهانیان (۱۹) اعتبار مقیاس به وسیله آلفای کرونباخ برای همه خرده مقیاس‌ها در دامنه ۹۰-۶۲ به دست آمد و دقت در طبقه بندی آزمودنی‌ها ۰/۸۷ است که نشان‌دهنده روایی تشخیصی این مقیاس می‌باشد.

مقیاس سیستم فعال‌ساز و بازداری رفتاری کارور و وایت

(BIS/BAS): مقیاس کارور و وایت (۱۹۹۴) یک مقیاس خود گزارش دهی ۲۴ سؤالی است. زیرمقیاس BIS در این مقیاس شامل هفت گویه است که حساسیت سیستم بازداری رفتاری را در پاسخ به نشانه‌های تهدید اندازه می‌گیرد. از طرفی زیرمقیاس BAS نیز شامل ۱۳ گویه است که حساسیت سیستم فعالسازی رفتاری را ارزیابی می‌کند. BIS در این مقیاس خود شامل سه خرده مقیاس: سائق (۴ سؤال)؛ پاسخدهی به پاداش (۵ سؤال) و جستجوی سرگرمی (۴ سؤال) است. چهار گویه اضافی به‌عنوان آیتم‌های پوششی در مقیاس آورده شده که نقشی در ارزیابی BIS/BAS ندارند. گویه‌ها روی یک مقیاس چهار درجه‌ای توسط آزمودنی رتبه بندی می‌شود. کارور و وایت (۲۰) ثبات درونی زیر مقیاس BIS را ۰/۷۴ و ثبات درونی BAS را ۰/۷۱ گزارش کرده‌اند. خصوصیات روان سنجی نسخه فارسی این مقیاس در ایران توسط محمدی در دانشجویان شیرازی مطلوب گزارش شده است. اعتبار به روش باز آزمایی برای مقیاس BAS، ۰/۸۶ و برای زیر مقیاس BIS ۰/۷۱ گزارش کرده است (۲۱). عبدالهی مجارشین (۲۲) اعتبار این مقیاس را به روش بازآزمایی برای مقیاس BAS ۰/۷۸ و برای زیر مقیاس BIS ۰/۸۱ گزارش نموده است.

در تحقیق حاضر ضریب پایانی پرسشنامه‌های کارکرد خانواده، پرسشنامه طرح‌واره یانگ و مقیاس سیستم فعال‌ساز و بازداری رفتاری به ترتیب ۰/۸۳، ۰/۸۷ و ۰/۹۴ به دست آمد. در نهایت، داده‌های به دست آمده به کمک نرم‌افزار SPSS و AMOS 21 با طراحی جداول و آزمون‌های آماری تجزیه و تحلیل شد.

مدرک سوم راهنمایی، عدم مصرف مواد مخدر و داروهای روان‌گردان (براساس گزارش شخصی)، عدم بیماری‌های حاد و مزمن جسمی (براساس گزارش شخصی) و عدم شرکت همزمان در برنامه‌های درمانی و دریافت مشاوره فردی یا دارو درمانی و معیارهای خروج شامل ابتلا به اختلالات روانی و شخصیتی (براساس گزارش شخصی)، داشتن بیماری‌های حاد و مزمن جسمی (براساس گزارش شخصی)، مصرف مواد مخدر و داروهای روان‌گردان (براساس گزارش شخصی) و شرکت همزمان در برنامه‌های درمانی و دریافت مشاوره فردی یا دارو درمانی بود.

برای جمع‌آوری داده‌ها، بعد از هماهنگی با مسئولان فرهنگسرا، کلاس‌هایی با بیشترین تعداد و بالاترین نمرات زنان متأهل انتخاب شدند و پس از جلب رضایت مربیان کلاس‌ها، پژوهشگر با حضور در کلاس با توجه به شروط و ضوابط پژوهش، پس از تأکید بر رعایت اصول اخلاق پژوهش و جلب رضایتنامه شفاهی زنان، پرسشنامه‌ها به صورت فرد به فرد تکمیل شدند.

پرسشنامه‌های پژوهش شامل:

پرسشنامه‌های کارکرد خانواده^۱ ایشتین، بالدوین و

بیشاپ (FFMQ): در سال ۱۹۸۳ توسط ایشتین، بالدوین و بیشاپ به منظور سنجش عملکرد خانواده بر اساس الگوی مک مستر تدوین شد (۱۶). این ابزار درک هریک از اعضاء خانواده از عملکرد خانواده را به صورت خودگزارشی می‌سنجد. این پرسشنامه دارای ۶۰ سؤال در ۷ بعد شامل عملکرد عمومی ۱۲ سؤال، حل مسئله ۶ سؤال، ارتباط ۹ سؤال، نقش‌ها ۱۱ سؤال، آمیختگی عاطفی ۷ سؤال، کنترل رفتار ۹ سؤال، و پاسخ‌دهی عاطفی ۶ سؤال می‌باشد. نمره گذاری در این پرسشنامه بر اساس مقیاس چهار درجه‌ای لیکرت کاملاً موافقم (۲)؛ موافقم (۳)؛ مخالفم (۳) و کاملاً مخالفم (۴) صورت می‌گیرد. نقطه برش این پرسشنامه برای عملکرد کلی عدد ۲ می‌باشد. کسب نمره بالاتر نشانه کارکرد ناسالم است. از نظر روایی و پایایی در مطالعات قبلی مشخص شد که تمام هفت مقیاس درونی آن همسانی درونی قابل توجهی دارند (آلفای کرونباخ ۰/۷۲ تا ۰/۹۲) اعتبار و بازآزمایی آن در عرض یک هفته رضایت بخش بود (۰/۶۶ تا ۰/۷۶). در پژوهش ملک خسروی که در سال ۱۳۸۲ انجام شد، بین خرده مقیاس‌های آن آلفای کرونباخ ۰/۵۱ تا ۰/۹۴ به دست آمد و همچنین بین تمام خرده مقیاس‌ها و عملکرد کلی خانواده همبستگی ۰/۴۷ تا ۰/۹۷ به دست آمد (۱۷).

¹ Family Functional Measurement Questionnaire

پیش‌فرض‌های اجرای تحلیل مسیر:

روابط بین متغیرهای باهم، خطی باشد. روابط بین متغیرها علی باشد، جریان علیت در دستگاه یک‌طرفه است و مقیاس علی اندازه گیری فاصله‌ای است که در تمامی این موارد برای این مدل تأیید می‌شود. در نهایت برای در نظر گرفتن ملاحظات اخلاقی به شرکت کنندگان اطمینان داده شد که اطلاعات آنان محرمانه خواهد ماند و نتایج پرسشنامه‌ها تنها در امر پژوهش استفاده خواهد شد.

یافته‌ها

در این پژوهش ۳۲۴ شرکت‌کننده با میانگین و انحراف

استاندارد سنی ۴۰/۷۴ و ۹/۷۳ حضور داشتند. شرکت کنندگان میانگین و انحراف استاندارد سال‌های زندگی مشترک با همسر خود را به ترتیب ۹/۷۲ و ۱۱/۴۱ اعلام نمودند. میزان تحصیلات ۴۸ نفر (۱۴/۸ درصد) از شرکت کنندگان زیر دیپلم، ۸۱ نفر (۲۵ درصد) دیپلم، ۱۰ نفر (۳/۱ درصد) فوق دیپلم، ۱۷۱ نفر (۵۲/۸ درصد) لیسانس و ۱۴ نفر (۴/۳ درصد) بالاتر از لیسانس بود. در نهایت ۳۳ نفر (۱۰/۲ درصد) از شرکت کنندگان فاقد فرزند، ۱۲۶ نفر (۳۸/۹ درصد) یک فرزند، ۱۰۸ نفر (۳۳/۳ درصد) دو فرزند و ۴۶ نفر (۱۴/۲ درصد) بیشتر از ۲ فرزند داشتند و ۱۱ نفر از شرکت کنندگان تعداد فرزندان خود را مشخص نکردند.

جدول (۱): میانگین، انحراف استاندارد و ضریب آلفای کرونباخ متغیرها

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	آلفای کرونباخ
سیستم بازداری رفتار	۱۹/۵۴	۲/۸۰	۰/۵۷
سیستم فعال‌ساز رفتار - سائق	۱۰/۹۴	۲/۱۱	۰/۵۲
سیستم فعال‌ساز رفتار - پاسخ به پاداش	۱۷/۰۷	۲/۰۹	۰/۵۸
سیستم فعال‌ساز رفتار - جستجوی سرگرمی	۱۱/۴۳	۱/۹۰	۰/۵۳
طرح‌واره - بردگی/طرد	۵۹/۲۱	۱۵/۷۵	۰/۹۰
طرح‌واره - خودگردانی/عملکرد مختل	۴۶/۳۴	۱۲/۱۴	۰/۸۷
طرح‌واره - دیگر جهت مندی	۳۰/۷۲	۸/۷۸	۰/۷۷
طرح‌واره - گوش به زنگی/بازداری	۲۶/۸۰	۸/۵۱	۰/۸۰
طرح‌واره - محدودیت‌های مختل	۲۶/۹۳	۸/۳۴	۰/۷۸
عملکرد خانواده- حل مشکل	۱۸/۰۹	۲/۶۲	۰/۶۲
عملکرد خانواده- ارتباط	۲۰/۱۶	۳/۳۷	۰/۶۶
عملکرد خانواده- نقش‌ها	۲۲/۳۶	۳/۶۲	۰/۶۳
عملکرد خانواده- همراهی عاطفی	۱۸/۰۱	۲/۷۱	۰/۵۴
عملکرد خانواده- آمیزش عاطفی	۲۲/۱۰	۴/۷۳	۰/۷۷
عملکرد خانواده- کنترل رفتار	۲۲/۱۸	۴/۲۳	۰/۶۵
عملکرد خانواده- عملکرد کلی	۳۱/۷۷	۵/۰۱	۰/۶۱

نتایج ماتریس همبستگی متغیرهای تحقیق نشان می‌دهد که سیستم بازداری رفتار با مؤلفه‌های نقش‌ها و همراهی عاطفی به‌صورت منفی و در سطح معناداری ۰/۰۵ و با مؤلفه‌های آمیزش عاطفی و عملکرد کلی به‌صورت منفی و در سطح معناداری ۰/۰۱ همبسته بود. مؤلفه سائق سیستم فعال‌ساز رفتار با مؤلفه‌های ارتباط و همراهی عاطفی عملکرد خانواده به‌صورت مثبت و در سطح معناداری ۰/۰۱ و با مؤلفه کنترل رفتار آن به‌صورت مثبت و در سطح معناداری ۰/۰۵ همبسته بود. مؤلفه پاسخ به پاداش سیستم فعال‌ساز

جدول ۱ علاوه بر میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش ضرایب آلفای کرونباخ متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد که بر اساس آن ضرایب آلفای کرونباخ ابعاد و مؤلفه‌های سیستم مغزی- رفتاری و مؤلفه همراهی عاطفی عملکرد خانواده تا حدودی پایین است. این موضوع را می‌توان از محدودیت‌های این پژوهش در نظر گرفته و در تفسیر یافته‌های مرتبط با آن‌ها احتیاط نمود. جدول ۲ ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد.

ناسازگار اولیه و مؤلفه حل مشکل که رابطه معناداری مشاهده نشد، رابطه دیگر حوزه‌های طرح‌واره‌ها با دیگر مؤلفه‌های عملکرد خانواده منفی و دستکم در سطح ۰/۰۵ معنادار بود. چگونگی برازش مدل اندازه‌گیری با داده‌های گردآوری شده با استفاده از روش تحلیل عاملی تاییدی و با به کارگیری نسخه ۲۴ نرم‌افزار AMOS و استفاده از روش برآورد بیشینه احتمال^۱ (ML) مورد ارزیابی قرار گرفت.

رفتار با مؤلفه‌های ارتباط، همراهی عاطفی و آمیزش عاطفی به صورت مثبت و در سطح معناداری ۰/۰۱ و با مؤلفه‌های کنترل رفتار و عملکرد کلی به صورت مثبت و در سطح معناداری ۰/۰۵ همبسته بود. مؤلفه جستجوی سرگرمی سیستم فعال‌ساز رفتار با مؤلفه‌های حل مشکل، ارتباط و همراهی عاطفی به صورت مثبت و در سطح معناداری ۰/۰۱ همبسته بود. به استثنای رابطه بین حوزه دیگر جهت‌مندی طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و مؤلفه‌های حل مشکل و عملکرد کلی عملکرد خانواده و حوزه گوش به زنگی طرح‌واره‌های

جدول (۲): شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری اولیه و اصلاح شده

نقطه برش	مدل اندازه‌گیری		شاخص‌های برازندگی
	اصلاح شده	اولیه	
-	۲۴۶/۸۲	۲۸۴/۵۰	مجذور کای ^۲
-	۸۶	۸۷	درجه آزادی مدل
کمتر از ۳	۲/۸۷	۳/۲۷	χ^2/df ^۳
۰/۹۰ >	۰/۹۱۳	۰/۹۰۱	GFI ^۴
۰/۸۵۰ >	۰/۸۷۴	۰/۸۵۸	AGFI ^۵
۰/۹۰ >	۰/۹۱۶	۰/۸۹۷	CFI ^۶
۰/۰۸ <	۰/۰۷۶	۰/۰۸۴	RMSEA ^۷

کوواریانس بین نشانگرهای حل مشکل و کنترل عملکرد خانواده شاخص‌های برازندگی بهتری به دست آورد ($\chi^2/df=۲/۸۷$)، $GFI=۰/۹۱۳$ ، $CFI=۰/۹۱۶$ ، $AGFI=۰/۸۷۴$ و $RMSEA=۰/۰۷۶$. جدول ۳ بارهای عاملی استاندارد و غیر استاندارد مربوط به نشانگرها در مدل اندازه‌گیری را نشان می‌دهد.

جدول ۲ نشان می‌دهد، اگرچه شاخص‌های برازندگی حاصل از تحلیل عاملی تاییدی از برازش مدل اندازه‌گیری اولیه با داده‌های گردآوری شده حمایت می‌کند ($\chi^2/df=۳/۲۷$)، $GFI=۰/۹۰۱$ ، $CFI=۰/۸۹۷$ ، $AGFI=۰/۸۵۸$ و $RMSEA=۰/۰۸۴$ ، با وجود این ارزیابی شاخص‌های اصلاح مدل اندازه‌گیری نشان داد که می‌توان با ایجاد

جدول (۳): پارامترهای مدل اندازه‌گیری پژوهش در تحلیل عاملی تاییدی

متغیر مکنون - نشان‌گر	b	β	SE	t
عملکرد خانواده - حل مشکل	۱	۰/۵۶۵		
عملکرد خانواده - ارتباط	۱/۷۳۲	۰/۷۵۹	۰/۱۷۸	۹/۷۰**
عملکرد خانواده - نقش‌ها	۱/۸۱۵	۰/۷۴۰	۰/۱۹۰	۹/۵۷**
عملکرد خانواده - همراهی عاطفی	۱/۴۲۴	۰/۷۷۶	۰/۱۴۵	۹/۸۲**
عملکرد خانواده - آمیزش عاطفی	۱/۸۹۶	۰/۵۹۳	۰/۲۲۵	۸/۳۱**
عملکرد خانواده - کنترل رفتار	۱/۴۸۷	۰/۵۲۰	۰/۲۱۱	۷/۰۴**
عملکرد خانواده - عملکرد کلی	۲/۴۶۱	۰/۷۲۶	۰/۲۶۰	۹/۴۶**
سیستم فعال‌ساز رفتار - سائق	۱	۰/۶۱۱		

5 Adjusted Goodness Fit Index

6 Comparative Fit Index

7 Root Mean Square Error of Approximation

1 Maximum Likelihood

2 Chi-Square

3 normed chi-square

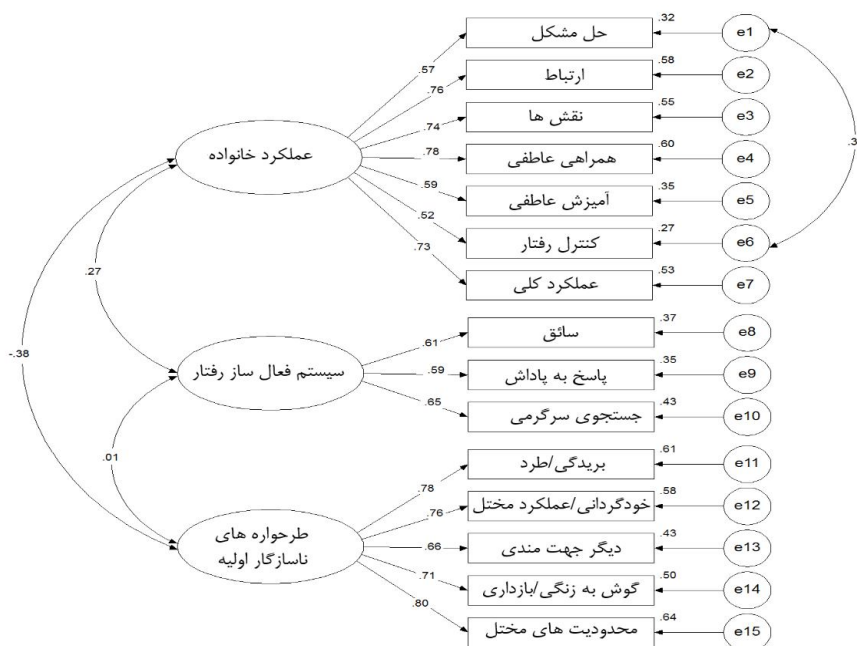
4 Goodness Fit Index

متغیر مکنون - نشان گر	b	β	SE	t
سیستم فعال ساز رفتار - پاسخ به پاداش	۰/۹۴۷	۰/۵۸۹	۰/۱۴۸	۶/۴۲**
سیستم فعال ساز رفتار - جستجوی سرگرمی	۰/۹۶۵	۰/۶۵۵	۰/۱۵۱	۶/۳۸**
طرحواره - بریدگی/طررد	۱	۰/۷۸۴		
طرحواره - خودگردانی/عملکرد مختل	۰/۷۴۸	۰/۷۶۱	۰/۰۵۵	۱۳/۶۹**
طرحواره - دیگر جهت مندی	۰/۴۶۶	۰/۶۵۶	۰/۰۴۰	۱۱/۶۲**
طرحواره - گوش به زنگی/بازداری	۰/۴۹۰	۰/۷۱۰	۰/۰۳۹	۱۲/۶۹**
طرحواره - محدودیت های مختل	۰/۵۳۹	۰/۷۹۸	۰/۰۳۷	۱۴/۳۸**

**P < ۰/۰۱

اولیه بود. بدین ترتیب با توجه به این که بارهای عاملی همه نشانگرها بالاتر از ۰/۳۲ بوده و بنابراین همه آن‌ها از توان لازم برای اندازه گیری متغیرهای مکنون پژوهش حاضر برخوردار بودند. شکل ۱ مدل اندازه‌گیری پژوهش و بارهای عاملی آن با استفاده از داده‌های استاندارد را نشان می‌دهد.

بارهای عاملی استاندارد نشده مربوط به نشانگرهای حل مشکل، سائق و بریدگی/طررد با عدد ۱ تثبیت شده، بنابراین خطای استاندارد و نسبت بحرانی آن‌ها محاسبه نشده است. جدول ۳ نشان می‌دهد که پایین‌ترین بار عاملی متعلق به نشانگر کنترل رفتار ($\beta=۰/۵۲۰$) عملکرد خانواده و بالاترین بار عاملی متعلق به نشانگر محدودیت‌های مختل ($\beta=۰/۷۹۸$) طرحواره‌های ناسازگار

شکل (۱): مدل اندازه گیری با استفاده از داده‌های استاندارد

جدول (۴): ضرایب مسیر بین متغیرهای پژوهش در مدل ساختاری مربوط به فرضیه‌های گام دوم

مسیرها	b	SE	β	sig
مسیر مستقیم طرحواره‌های ناسازگار \leftarrow عملکرد خانواده	-۰/۰۳۵	۰/۰۰۸	-۰/۲۹۶	۰/۰۰۱
مسیر غیرمستقیم طرحواره‌های ناسازگار \leftarrow عملکرد خانواده	-۰/۰۱۰	۰/۰۰۵	-۰/۰۸۵	۰/۰۳۶
مسیر کل طرحواره‌های ناسازگار \leftarrow عملکرد خانواده	-۰/۰۴۵	۰/۰۰۹	-۰/۳۸۱	۰/۰۰۱

که طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه به‌صورت منفی و معنادار عملکرد خانواده را در زنان مراجعه‌کننده به فرهنگسراهای منطقه ۱ شهر تهران پیش‌بینی می‌کند.

جدول شماره ۴ نشان می‌دهد که ضریب مسیر کل بین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و عملکرد خانواده منفی و در سطح ۰/۰۱ معنادار است ($p < 0/01$, $\beta = -0/381$). بدین ترتیب نتیجه‌گیری شد

جدول (۵): ضرایب مسیر کل، مستقیم و غیرمستقیم متغیرهای پژوهش

مسیرها	b	SE	β	sig
مسیر مستقیم سیستم بازداری رفتار ← عملکرد خانواده	-0/085	0/027	-0/160	0/002
مسیر مستقیم سیستم فعال‌ساز رفتار ← عملکرد خانواده	0/145	0/105	0/126	0/101
مسیر غیرمستقیم سیستم بازداری رفتار ← عملکرد خانواده	-0/003	0/012	-0/006	0/842
مسیر غیرمستقیم سیستم فعال‌ساز رفتار ← عملکرد خانواده	0/157	0/060	0/136	0/001
مسیر کل سیستم بازداری رفتار ← عملکرد خانواده	-0/088	0/029	-0/167	0/001
مسیر کل سیستم فعال‌ساز رفتار ← عملکرد خانواده	0/302	0/130	0/262	0/001

ناسازگار از قبیل طرح‌واره‌های رهاشدگی/ بی‌ثباتی؛ بی‌اعتمادی/ بدرفتاری؛ محرومیت هیجانی؛ نقص/ شرم؛ انزوای اجتماعی/ بیگانگی وارد زندگی می‌شوند. افراد دارای این طرح‌واره‌ها به دلیل احساس عدم امنیت عاطفی احتمالاً شریک زندگی نامطمئنی را انتخاب خواهند کرد. بنابراین فردی با طرح‌واره بی‌اعتمادی و افکار منفی و انتقال آن به همسر و همچنین به اعضای خانواده به احتمال بسیار زیاد در عملکرد خانواده تأثیر منفی می‌گذارد. همچنین در تله محرومیت هیجانی که به فقدان روابط عاطفی اطلاق می‌گردد، فردی که احساس کند نیاز عاطفی و هیجانی‌اش از سوی اطرافیان ارضا نمی‌شود، احساس می‌کند که باید دیگران را کنار بگذارد چون با او تفاوت‌هایی دارند و او متعلق به فرد و یا خانواده خاصی نیست و این می‌تواند به طرد از طرف همسر یا خانواده منجر شود و یا کم‌کم به سوی انزوای اجتماعی و خانوادگی سوق پیدا کند. احساس عدم رضایت فرد از روابط بین فردی و عملکرد کلی خانواده باعث تأیید و پررنگ‌تر شدن تله نقص او می‌شود. حوزه خودمختاری و عملکرد مختل شامل طرح‌واره‌های دل‌بستگی/ بی‌کفایتی؛ آسیب‌پذیری نسبت به ضرر یا بیماری؛ خود تحول نیافته / گرفتار؛ شکست می‌شود. افراد دارای طرح‌واره وابستگی/ بی‌کفایتی، شخصی را به‌عنوان شریک زندگی انتخاب می‌کنند از او دور نشود چراکه استقلال کافی در مسائل مختلف را دارا نیستند حتی از استقلال فکری و تصمیم‌گیری برخوردار نیستند و به دلیل ترس و نگرانی‌هایی که با آن‌ها درگیر هستند خود را کفایت‌مند و توانمند نمی‌دانند و به همین بهانه وابستگی افراطی به همسر حتی به فرزندان را می‌توان شاهد بود. به دلیل فقدان مهارت‌ها و نحوه عملکردشان که منجر به

سیستم‌های مغزی رفتاری، عملکرد خانواده را در زنان مراجعه‌کننده به فرهنگسراهای منطقه ۱ شهر تهران پیش‌بینی می‌کند.

بر اساس نتایج جدول شماره ۵ از یک سو ضریب مسیر کل بین سیستم بازداری رفتار و عملکرد خانواده منفی ($p < 0/01$, $\beta = -0/167$) و از سوی دیگر ضریب مسیر کل بین سیستم فعال‌ساز رفتار و عملکرد خانواده مثبت ($p < 0/01$, $\beta = 0/262$) و در سطح ۰/۰۱ معنادار است. به این اساس چنین نتیجه‌گیری شد که سیستم بازداری رفتار به‌صورت منفی و سیستم فعال‌ساز رفتار به‌صورت مثبت و معنادار عملکرد خانواده را در زنان مراجعه‌کننده به فرهنگسراهای منطقه ۱ شهر تهران پیش‌بینی می‌کند.

بحث

یکی از یافته‌های پژوهش حاضر این است که طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با عملکرد خانواده در زنان مراجعه‌کننده به فرهنگسراهای منطقه ۱ شهر تهران رابطه‌ی منفی و معناداری داشت. این یافته را می‌توان با نتایج مطالعه چانگ و همکاران^۱ (۲۳) و بیهوبر گالی و مولر استون^۲ (۲۴) همخوانی دارد.

برای تبیین این یافته‌ی، مطابق با دیدگاه یانگ^۳ (۲۴) طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه شیوه‌های بادوام، پایدار و مقاوم در برابر تغییر نگرستن به خود و تعامل با جهان پیرامون هستند. بنابراین زمانی که این طرح‌واره‌ها فعال می‌شوند، می‌توانند بر ادراک، واقعیت و پردازش شناختی فرد اثر بگذارند در این راستا به هر یک از حوزه‌ها پرداخته می‌شود. افراد در حوزه بریدگی و طرد با طرح‌واره‌های

³ Young

¹ Chuang

² Billhuber Galli, Müller-Stewens

فعال‌سازی چنین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه‌ای می‌شود، را مشکل می‌کند. در نتیجه به هیجانات منفی شدیدی منجر می‌شود و عملکرد خانواده را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

این پژوهش مانند سایر پژوهش‌ها دارای محدودیت‌هایی است که از جمله محدودیت‌ها؛ گروه نمونه در دسترس؛ انتخاب نمونه از یک منطقه در تهران (منطقه ۱) بود لذا پیشنهاد می‌گردد برای تعمیم پذیری نتایج، پژوهش‌های مشابه در جوامع دیگر و با نمونه‌های بزرگتر، در مناطق دیگر شهر تهران و در مورد مردها یا زوج‌ها انجام دهند؛ از نمونه‌گیری تصادفی استفاده کنند و متغیرهای دیگری که ممکن است با عملکرد خانواده رابطه داشته باشد، مورد بررسی قرار دهند.

نتیجه‌گیری

نتایج نشان داد که سیستم بازداری رفتاری به‌صورت منفی و سیستم فعال‌ساز رفتار به‌صورت مثبت و معنادار عملکرد خانواده را پیش‌بینی می‌کند. طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه عملکرد خانواده را در زنان مراجعه‌کننده پیش‌بینی می‌کند.

تشکر و قدردانی

بدین وسیله پژوهشگران از افراد شرکت‌کننده در این پژوهش قدردانی می‌کنند.

تضاد منافع

نویسندگان اظهار می‌دارند که تعارض منافع ندارند.

ملاحظات اخلاقی

این مقاله برگرفته از رساله دکتری نویسنده اول در رشته مشاوره است. اخذ مجوزهای اخلاقی و کد اخلاق IR.IAU.TMU.REC.1398.101 اخذ رضایت آگاهانه از تمام افراد شرکت‌کننده در مطالعه، توضیح در زمینه روش اجرا و هدف از انجام تحقیق و پاسخ به سؤالات شرکت‌کنندگان از ملاحظات اخلاقی بود که در این پژوهش رعایت شد.

سهام نویسندگان

نویسنده اول در طراحی پژوهش و گردآوری داده‌ها و همچنین تهیه پیش‌نویس مقاله مشارکت داشت. نویسنده دوم به‌عنوان نویسنده مسئول در طراحی مطالعه، تجزیه و تحلیل و تفسیر داده‌ها، نگارش و تأیید نسخه نهایی مقاله مشارکت داشت. نویسنده سوم بازبینی و اصلاح موشکافانه مقاله را بر عهده داشت.

حمایت مالی

این پژوهش حامی مالی ندارد و با هزینه نویسندگان انجام شده است.

شکست می‌شود، خود را موفق ندانسته و بر عملکرد کلی خانواده حتی روابط بین فردی آن‌ها ممکن است تأثیر بگذارد. در حوزه محدودیت‌های مختل که شامل طرح‌واره‌های استحقاق/ بزرگ منشی و خویشتن‌داری و خود انضباطی ناکافی می‌شود، افراد به دلیل عدم مسئولیت‌پذیری و مشکلاتی در رابطه با رعایت حقوق دیگران، هدف‌گزینی، همکاری کردن با دیگران و متعهد بودن مشکل دارند (۲۵). بنابراین به نظر می‌رسد که در عملکرد خانواده تأثیر منفی خواهند داشت. در حوزه دیگر جهت‌مندی با طرح‌واره‌های اطاعت؛ ایثار؛ پذیرش جویی/ جلب توجه؛ بر اساس نظر یانگ (۲۴) معمولاً افراد با طرح‌واره اطاعت، فردی سلطه‌جو و کنترل‌گر را برمی‌گزینند و این افراد به جای رسیدگی به نیازهای خود به دنبال ارضای نیازهای همسر و بعد فرزندان به‌صورت افراطی هستند و برای جلب رضایت اطرافیان دست به هر نوع رفتاری می‌زنند که در دراز مدت به دلیل عدم ارضای نیازهای خود یا انتظاراتی که از دیگران در قبال فداکاریهای خود دارند، باعث عدم رضایتمندی آن‌ها و احساس بی‌ارزشی در آن‌ها و منجر به افت کلی عملکرد خانواده می‌شود. حوزه گوش به زنگی بیش از حد و بازداری طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه شامل منفی‌گرایی، بدبینی؛ بازداری هیجانی؛ معیارهای سرسختانه / عیب‌جویی افراطی، تنبیه است. گوش به زنگی بیش از حد و بازداری در نتیجه تأکید بیش از اندازه بر واپس‌زنی احساسات به وجود می‌آید. افرادی که دارای بازداری هیجانی هستند، نمی‌توانند از زندگی و تعامل خانوادگی و رابطه با دیگر افراد لذت ببرند. به نظر می‌رسد زندگی بدون هیجانات نمی‌تواند عملکرد خانوادگی مطلوبی را به دنبال داشته باشد. بدین ترتیب طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه به‌عنوان اصل شناختی ناسازگاران بر درک پدیده و شکل‌گیری طرح‌واره تأثیر می‌گذارد و می‌تواند آسیب‌های خانوادگی، اجتماعی و روانی ایجاد کند. بنابراین عملکرد خانوادگی نامطلوب یکی از آسیب‌های عمده‌ای است که بر طبق اصول ناکارآمد سازمان‌دهی شده و تحت تأثیر طرح‌واره ناسازگاران اولیه شکل می‌گیرد (۲۶).

این یافته همسو با نظر کنال و همکاران (۲۷) است مبنی بر اینکه وجود طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با مشکلات شناختی و روان‌شناختی، عملکرد خانوادگی نامطلوب و میزان پایین رضایت از زندگی افراد در خانواده‌ها ارتباط دارد. همچنین یانگ (۲۴) معتقد است اغلب طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه به‌صورت ناآگاهانه تشدید می‌شوند و تشخیص کامل اینکه به کدام روش‌ها طرح‌واره ناسازگار اولیه بر زندگی فردی و خانوادگی تأثیر می‌گذارد و باعث کنترل

of Bloom's Family Functioning Questionnaire among married men and women in Isfahan. Cult

References

1. Jafari harandi R, Eslamiharandi Z. Normalization

- Strat 2021;14(53):155-82.
2. Satir P, Christensen ST. Overview of Structure and Function of Mammalian Cilia. *Ann Re Physiol* 2017;69(17):377-400.
 3. Minuchin S, Riter M, Borda C. *The craft of family therapy: Challenging Certainties*. New York: Routledge 2018.
 4. Gatti U, Tremblay RE, Vitaro F, McDuff P. Youth gangs, delinquency and drug use: A test of the selection, facilitation, and enhancement hypotheses. *J Child Psychol Psychiatr* 2015;46:1178-90.
 5. Olson D. FACES IV and the circumplex model: Validation study. *J Marital Fam Ther* 2018; 37 (1): 64-80.
 6. Schwartz SJ, Mason CA, Pantin H, Szapocznik J. Longitudinal relationships between family functioning and identity development in hispanic adolescents: Continuity and change. *J Early Adolesc* 2019;29(2):177-211.
 7. Dodge KA, Pettit GS. A biopsychosocial model of the development of chronic conduct problems in adolescence. *Dev Psychol* 2013;39:349-71.
 8. Laxton NJ, Dawe S. Alcohol abuse and dysfunction eating in adolescent girls: The influence of individual differences in sensitivity to reward and punishment. *International J Eating Dis* 2011;29(4):455-62.
 9. Fallah Tafti S, Dehghani M, Habibi M, Nikmanesh H. 'Family Functioning, Behavioral Activation System and Problem Behaviors in Adolescents: The Mediating Role of Identity', *Achiev Clin Psych* 2016;1(4):47-66. doi: 10.22055/jacp.2017.12532
 10. Vermeersch H, T'sjeon G, Kaufman JM, Van Houtte M. Social Science Theories on Adolescent Risk-Taking, the Relevance of Behavioral Inhibition and Activation. *Youth Society* 2013;45(1):27-53.
 11. Riso LP, Toit PL, Stein DJ, JE Y. Cognitive schemas and core beliefs in psychological problems: A scientistpractitioner guide. *Am Psychol Assoc* 2007.
 12. Young JE, Klosko JS, Weishaar ME. *Schema therapy: A practitioner's guide*: Guilford Press 2003.
 13. Renner F, Lobbestael J, Peeters F, Arntz A, Huibers M. Early maladaptive schemas in depressed patients: stability and relation with depressive symptoms over the course of treatment. *J Affect Disord* 2012;136(3):581-90.
 14. Wang CE, Halvorsen M, Eisemann M, Waterloo K. Stability of dysfunctional attitudes and early maladaptive schemas: a 9-year follow-up study of clinically depressed subjects. *J Behav Ther Exp Psychiatry* 2010;41(4):389-96. doi: 10.1016/j.jbtep.2010.04.002 pmid: 20452570.
 15. Alimoradi B, Nejat H. Brain Behavioral Systems, Early Maladaptive Schema, and Premenstrual in Mothers with Postpartum Depression Disorder. *Iran J Rehab Res* 2019;6(2):56-65 . URL: <http://ijrn.ir/article-1-409-fa.html>.
 16. Epstein NB, Baldwi LM, Bishop DS. The Macmaster model of family assessment device. *J Marital Fam Ther* 1993; 9(2):171-180.
 17. Malekkhosravi Gh. Family functioning in children with ADHD. MSc thesis, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran 2003.
 18. Young J. E. *Schema therapy for borderline & narcissistic personality disorders*. Pittsfield, MA: New England Educational Institute 1998.
 19. Sadooghi Z, Aguilar-Vafaie M E, Rasoulzadeh Tabatabaie K, Esfahanian N. Factor Analysis of the Young Schema Questionnaire-Short Form in a Nonclinical Iranian Sample. *Iran J Psychiatry Behav Sci* 2008;14(2):214-9
 20. Carver CS, White TL. Behavioral inhibition, behavioral activation, and affective responses to impending reward and punishment: The BIS/BAS Scales. *J Pers Soc Psychol* 1994;67(2):319.
 21. Mohammadi N. The Psychometric Properties of the

- Behavioral Inhibition System (BIS) and Behavioral Activation System (BAS) scales Among Students of Shiraz University. *Clin Psychol Psychother* 2008;1(28):61-8.
22. Majarshin R. Relation of inhibition and activation system with implicit memory bias in depressive individual. (Dissertation). Tabriz: University of Tabriz 2007.
23. Chuang CH, Chen SJ, Chuang CW. Human resource management practices and organizational social capital: The role of industrial characteristics. *J Bus Res* 2013;66(5):678-87.
24. Bilhuber Galli E, Müller-Stewens G. How to build social capital with leadership development: Lessons from an explorative case study of a multibusiness firm. *Leadership Q* 2021;23(1):176-201.
25. Young J, Janet K, Weishaar M. *Schema Therapy: A Practitioner's Guide*. Translated by Hassan Hamidpour and Zahra Andouz. Tehran: Arjmand Publications 2015.
26. Alikhani M, Naziri Q, Mohammadi M, Aminimanesh S. Developing and Validation of Psycho-educational Package Based on Metaphor to Explain and Conceptualize Schemata in the Domain of Excessive Ringing and Inhibition. *Salāmat-I Ijtimāi* 2022; 9(4):24-37.
27. Canal P, Bischetti L, Bertini C, Ricci I, Lecce S, Bambini V. N400 differences between physical and mental metaphors: The role of Theories of Mind. *Brain Cognition* 2022;161:105879.

PRESENTING A FAMILY FUNCTION PREDICTION MODEL BASED ON BEHAVIORAL BRAIN SYSTEMS IN WOMEN; THE MEDIATING ROLE OF PRIMARY MALADAPTIVE SCHEMAS WITH STRUCTURAL EQUATION MODELING APPROACH

Sara Sajadifar¹, Simindokht Rezakhani^{2*}, Masome Behboodi³

Received: 14 March, 2023; Accepted: 18 June, 2023

Abstract

Background & Aim: Family functioning is one of the important indicators that guarantee the health and mental health of the family and its members. Therefore, this research aims to provide a prediction model of family function based on brain-behavioral systems in women; The mediating role of primary incompatible schemas was performed with the structural equation modeling approach.

Materials & Methods: The current research was a descriptive, correlational research based on structural equations. The population studied in this research were all married women who visited cultural centers in the 1st district of Tehran from July to November 2018. 324 married women were selected from the population according to the research variables and using available sampling, and answered the Epstein, Baldwin and Bishop family functioning questionnaires (2003), the short form of Young schema questionnaire (2005), and Carver and White behavioral activation and inhibition system scale (1994). The data were statistically analyzed with SPSS and AMOS software version 21 and using variance inflation factor and tolerance coefficient and a significant level of $p < 0.05$.

Results: Data analysis using structural equation modeling showed that the regression coefficients between behavior inhibition system and family functioning were negatively significant ($p < 0.01$, $\beta = 0.167$). On the other hand, the total path coefficient between the behavior activating system and family performance was positively significant at the significance level of 0.01 ($p < 0.01$, $\beta = 0.262$). Also, primary maladaptive schemas negatively predict family functioning ($p < 0.01$, $\beta = -0.381$).

Conclusion: The results showed that the behavioral inhibition system negatively and the behavioral activation system positively and significantly predict family performance. Early maladaptive schemas predict family functioning in female participants.

Keywords: Brain-Behavioral Systems, Early Maladaptive Schemas, Family Functioning, Modeling, Structural Equations

Address: Department of Counseling, Roudehen Branch, Islamic Azad University, Roudehen, Iran

Tel: +989123481669

Email: rezakhani@riau.ac.ir

SOURCE: STUD MED SCI 2023; 34(3): 138 ISSN: 2717-008X

This is an open-access article distributed under the terms of the [Creative Commons Attribution-noncommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, as long as the original work is properly cited.

¹ PhD in Counseling, Department of Counseling, Roudehen Branch, Islamic Azad University, Roudehen, Iran

² Assistant Professor, Department of Counseling, Roudehen Branch, Islamic Azad University, Roudehen, Iran (Corresponding Author)

³ Assistant Professor, Department of Counseling, Roudehen Branch, Islamic Azad University, Roudehen, Iran